

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR**
V Holešovičkách 41, Praha 8
Tel./fax: 286 840 129, 130
E-mail: rezkova@soc.cas.cz

Čtyři měsíce před referendem o připojení ČR k EU: Jak bychom dnes hlasovali.

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2003, 03-02</i>
Otázky:	<i>PM.2a, PM.2b</i>
Termín terénního šetření:	<i>ČR: 3.2. – 10.2.2003</i>
Počet respondentů:	<i>982</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 18 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>24. února 2003</i>
Kód tiskové informace:	<i>pm30224</i>
Zpracovala:	<i>Miluše Rezková</i>

Začátkem února projevilo pevný úmysl zúčastnit se referenda o připojení České republiky k Evropské unii¹ 42 % respondentů, dalších 36 % přislíbilo účast váhavěji ("spíše ano"). Sedm procent své rozhodnutí zvažovalo a zbývajících 15 % by se k referendu nedostavilo - viz tab. 1. Ochota přijít k referendu zůstává ve znamení jistého ochlazení zachyceného v lednu tohoto roku - podíl pevně rozhodnutých se tehdy oproti listopadu 2002 mírně snížil a relativně výrazně narostla skupina slaběji odhodlaná zapojit se do referenda.

Tabulka 1: Deklarovaná účast v referendu o vstupu ČR do EU (v %)

	5/02	11/02	1/03	2/03
Rozhodně ano	35	46	42	42
Spíše ano	28	31	37	36
Spíše ne	22	10	9	10
Rozhodně ne	8	4	4	5
Nevím	7	9	8	7
Celkem	100	100	100	100

V deklarované ochotě jednotlivých skupin obyvatel k účasti v referendu se potvrzují již dříve zjištěné vazby. Častěji ji uvádějí muži, lidé s vyšším, zvláště vysokoškolským vzděláním, a obecně skupiny se subjektivně pocítovanou dobrou životní úrovní. Naopak tradičně nejmenší ochotu hlasovat udávají lidé se základním vzděláním, se špatnou životní úrovní, důchodci a nezaměstnaní. Nižší účast lze očekávat - vycházejí z aktuálních odpovědí respondentů - na Moravě a v západních Čechách. Menší zájem se dále objevuje v obcích do 2000 obyvatel.

¹ Otázka: „Kdyby se příští týden konalo referendum o připojení ČR do Evropské unie, účastnil byste se?“ Nabídka odpovědí - viz tabulka 1.

Potvrzuje se souvislost mezi deklarovanou účastí v referendu a volební aktivitou obyvatel - respondenti, udávající ve výzkumu větší připravenost volit do Poslanecké sněmovny, také mnohem častěji hodlají rozhodovat v referendu. Nicméně účast v referendu slibují asi ve dvou pětinach i lidé, kteří svou potenciální účast ve volbách do sněmovny odmítají. Podle stranických preferencí respondentů by se referenda nadprůměrně zúčastnili voliči ODS ("rozhodně ano"+ "spíše ano" 92 %; "spíše ne"+ "rozhodně ne": 5 %) a velmi podprůměrnou měrou voliči KSČM (66 % ano; 25 % ne). Menší ochotu k účasti přiznávají respondenti, kteří nevědí, pro kterou stranu by se ve volbách do sněmovny rozhodli (66 % ano; 21 % ne), a nejmenší ti, kteří by svůj hlas dnes nevěnovali žádné politické straně (51 % ano; 43 % ne).

Jaké podpoře se připravované připojení ČR k Evropské unii těší mezi veřejností celkově, ukazuje tabulka 2a. Podpora v posledních dvou měsících již výrazněji přesáhla hladinu padesáti procent a je tedy přesvědčivější než dříve. V únoru by dle vlastního vyjádření pro vstup do EU hlasovalo již 59 % občanů², což je o čtyři procentní body více než v lednu. Procento odmítavých hlasů přitom letos jeví mírnou tendenci k poklesu. Proti integraci by tak dnes v referendu vystoupilo 23 % obyvatel. Skupina nerozhodnutých zůstává na úrovni asi pětiny - dnes 18 %.

Tabulka 2a: Plánovaný způsob hlasování v referendu, celá populace (v %)

	5/02	11/02	1/03	2/03
Pro připojení k EU	48	51	55	59
Proti připojení k EU	27	30	26	23
NEVÍ	25	19	19	18
<i>Celkem</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>

Podobně jako v předchozích výzkumech i dnes platí, že připojení ČR k Evropské unii podporují zejména lidé mladší (18-29letí: 67 %), občané, kteří dosáhli maturity (70 %) i vysokoškolského vzdělání (75 %), podnikatelé (67 %) a celkově lidé se subjektivně pocítovanou lepší životní úrovní. Naopak občané ze skupin s nižším vzděláním, chudší a zvláště starší 60 let (34 %) by se častěji než jiní přidali k odpůrcům vstupu. Silně prointegrační postoje vykazuje elektorát ODS (79 %), nadprůměrně vstřícné rovněž elektorát KDU-ČSL (72 %) i ČSSD (67 %). Trvale protiintegračně se profilují stoupenci KSČM (proti vstupu: 61 %, pro vstup: 21 %). Převážně odmítavě vůči vstupu do EU jsou orientováni občané, nenalézající mezi politickými stranami žádnou takovou, jíž by dali svůj hlas (proti vstupu: 54 %, pro vstup: 24%).

Tabulka 2b naznačuje, jak by dnes mohlo referendum dopadnout v případě, že by se jej zúčastnili jak lidé k účasti pevně rozhodnutí ("rozhodně ano"), tak skupina odhodlaná slaběji ("spíše ano"). Prokazuje se, že zaměření celé této části obyvatel je silně prointegrační - pro vstup by se v referendu vyslovilo 71 % z nich, proti by hlasovalo 20 %. Ve hře by zůstala asi desetina (9 %) nerozhodných, kteří by ale poměr hlasů pro a proti připojení k EU nemohli zvrátit.

² Otázka: "Pokud byste se zúčastnil, hlasoval byste pro připojení ČR k EU nebo proti připojení ČR k EU?" Odpověď NEVÍ nebyla nabízena. Na otázku odpovídali všichni respondenti, tedy i ti, kteří v předchozí otázce účast v referendu odmítli.

Tabulka 2b: Plánovaný způsob hlasování v referendu, deklarovaní účastníci referenda (v %; N=772)

	5/02	11/02	1/03	2/03
Pro připojení k EU	63	62	66	71
Proti připojení k EU	29	29	23	20
NEVÍ	8	9	11	9
<i>Celkem</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>

Pozn.: Odpovědi těch, kteří by byli "rozhodně" nebo "spíše" ochotni zúčastnit se referenda.

Situaci, kdy by se referenda zúčastnili jen lidé, kteří to s určitostí přislíbili, přibližuje tabulka 2c. Hlasování této skupiny občanů se od předešlé liší pouze sníženým výskytem nerozhodných nepřesahující pět procent. Úměrně menšímu podílu nerozhodných zde nacházíme jen o málo vyšší zastoupení hlasů ve prospěch (74 %) i proti integraci (22 %).

Tabulka 2c: Plánovaný způsob hlasování v referendu, pevně rozhodnutí se referenda zúčastnit (v %; N=357)

	5/02	11/02	1/03	2/03
Pro připojení k EU	64	68	71	74
Proti připojení k EU	31	27	24	22
NEVÍ	5	5	5	4
<i>Celkem</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>

Pozn.: Odpovědi těch, kteří by byli "rozhodně" ochotni zúčastnit se referenda.